הגמרא מבררת במה נחלקו רב ושמואל לסברת אביי. שואלת הגמרא: **וּלְמַאי דְּסָלְיךְ אַדַּעְתַּיְין מֵעִיקָּרָא** – ולפי מה שעלה על דעתנו מתחילה, כהבנת אביי, שרב ירמיה בר אבא בשם רב אסר מבוי שנפרץ לחצר ונפרצה חצר כנגדו גם כשעירבו בני החצר עם המבוי, מדין 'מבוי המפולש', אך אין בו איסור מחמת חסרון עירוב, ואילו מדברי רב יהודה מוכח שבאופן זה המבוי אינו נחשב 'מבוי המפולש', אך אם לא עירבו הוא אסור מחמת חסרון עירוב, ובהכרח דבריו נאמרו בשם שמואל, ונמצא אם כן שרב ושמואל **בֵּין כְּשֶׁעֵירְבוּ וּבֵין כְּשֶׁלֹּא עֵירְבוּ, פְּלִיגִי** – נחלקו. וכמבואר לעיל (ז:) שכשעירבו בני החצר עם המבוי נחלקו באופן שנפרצה גם החצר לרשות הרבים, האם המבוי נידון כמפולש, וכשלא עירבו בני החצר עם בני המבוי נחלקו גם כאשר החצר לא נפרצה לרשות הרבים, האם חצר אוסרת על המבוי מחמת חסרון עירוב. מעתה יש לברר **בְּעֵירְבוּ בְּמַאי פְּלִיגִי** – במה נחלקו, מדוע רב מחשיבו כמפולש, ושמואל אינו מחשיבו כמפולש, וכן **כְּשֶׁלֹּא עֵירְבוּ בְּמַאי פְּלִיגִי**, מדוע לרב אין בני החצר אוסרים את המבוי כשלא עירבו עמהם, ולשמואל אוסרים הם את המבוי.

נקדים לביאור הגמרא כלל בהלכות מחיצות: כל רשות היחיד שבאחת ממחיצותיה ישנה פירצה [שאין בה צורת הפתח], פירצה זו אוסרת את הרשות בטלטול, אלא אם כן נתקיימו בה לפחות שני תנאים, א. שהפירצה אינה יתירה מרוחב עשר אמות. ב. שנשתייר מעט מן המחיצה משני צידי הפירצה. כאשר מתקיימים שני התנאים הללו דנים את הפירצה כ'פתח', ועל כן אינה אוסרת את הרשות. פעמים שלעומד בתוך הרשות נראית הפירצה כפרוצה במלואה, שאינו יכול להבחין בשיירי מחיצה משני צדדיה, אך לעומד מחוץ לרשות כנגד הפירצה ניכר שישנם כתלים הנמשכים משני צידי הפירצה, ואין היא פרוצה במלואה [ציור א]. באופן זה נחלקו אמוראים האם דינה כפירצה או כפתח.

עוד זאת יש להקדים, שמבוי שהיתה מחיצה בינו לבין חצר, ולא היה פתח במחיצה זו, ולכן מעולם לא השתמשו בני החצר במבוי מחמת המחיצה שביניהם, ועתה פתחו פתח במחיצה זו. אין בני החצר אוסרים על בני המבוי אף אם לא ישתתפו עימם בעירוב, שמאחר שאינם רגילים להשתמש במבוי זה, אין להם דריסת הרגל עליו, ואינם אוסרים אותו. אמנם אם לא פתחו פתח בין המבוי לחצר, אלא שנפרצה המחיצה במלואה, דרי החצר אוסרים על המבוי עד שיערבו עימם, מפני שהמבוי פרוץ במלואו לחצר.

הגמרא מבארת את סברות המחלוקת בשלא עירבו. משיבה הגמרא: **כְּשֶׁלֹּא עֵירְבוּ** בני החצר עם המבוי ולא נפרצה החצר לרשות הרבים, **פְּלִיגִי** רב ושמואל **בְּדִין 'נִרְאֶה מִבַּחוּץ וְשָׁוֶה מִבִּפְנִים'** – שיירי מחיצה הנמצאים משני צידי הפירצה ואינם נראים אלא לעומד מחוץ למבוי ולא לעומד בתוכו, האם מועילים שיירי מחיצה אלו למבוי לדון את פירצתו כ'פתח', או שמא אינם מועילים לו, ונותר המבוי פרוץ במלואו.

ועל כן נחלקו רב ושמואל במבוי שנפרץ לחצר, שהעומד במבוי אינו רואה לפניו שיירים שנשתיירו מן המחיצה, והעומד בחצר רואה שהכתלים נמשכים משני צידי הפירצה שבין המבוי לחצר, והכותל אינו נראה כפרוץ במלואו. ולדעת שמואל, אף שלגבי החצר מועילים שיירים אלו לדון את הפירצה כפתח, אך לגבי המבוי אין לדונה כפתח, מפני שאין השיירים ניכרים מתוך המבוי, ונמצא שהמבוי פרוץ במלואו לחצר, ודרי החצר אוסרים עליו. אך לדעת רב, מועילים השיירים הנראים מן החצר גם לגבי המבוי לדון את פירצתו כ'פתח'. ומבוי שנפתח פתח בינו לבין חצר שלא היו דייריה רגילים עד עתה להשתמש בו, אינו נאסר מחמתם.

הגמרא מבארת את סברות המחלוקת בעירבו: **בְּעֵירְבוּ** בני החצר עם המבוי ונפרצה אף החצר לרשות הרבים, **קָמִיפְּלְגֵי** – חולקים רב ושמואל, **בְּדְרַב יוֹסֵף** – בדינו של רב יוסף, **דְּאָמַר רַב יוֹסֵף, לֹא שָׁנוּ** – לא אמר רב יהודה שמבוי שכלה לרחבה ונפרצה הרחבה כנגדו אינו צריך תיקון בסופו, **אֶלָּא** כְּשֶׁכָּלָה המבוי **לְאֶמְצַע** הָרְחָבָה – שהפירצה שבין המבוי לרחבה היא באמצע רוחבה של הרחבה, ומשני צדדי הפירצה מתרחבת הרחבה אילך ואילך [ציור ב], ולכן ניכר שהמבוי אינו ממשיך עד רשות הרבים, אלא מסתיים ברחבה, ואין חשש שעל ידי שנתיר מבוי זה, יבואו להתיר גם מבוי מפולש ממש. **אֲבָל** אם המבוי **כָּלָה לְאחד מִצִּידֵי הָרְחָבָה** – שהפירצה שבין המבוי לרחבה היא בקצה רוחבה של הרחבה, וכותל אורך המבוי שוה לאחד מכותלי הרחבה, ומתוך כך הוא נראה ככותל אחד ארוך המתחיל בראש המבוי ומסתיים בסוף הרחבה [ציור ג], מבוי זה נראה כמפולש **וְאָסוּר** בטלטול עד שיתקנו כדין מבוי המפולש.

ובדין זה נחלקו רב ושמואל, סברת שמואל היא כביאור רב יוסף, שכשכלה המבוי לאמצע הרחבה אינו דומה למבוי מפולש. ואילו רב סובר שאפילו בכלה לאמצע הרחבה דינו כמפולש, מאחר שהעומד במבוי רואה משני צידיו רשות הרבים, ורבים בוקעים מרשות הרבים האחת לשניה דרך המבוי והרחבה.

כך ביאור מחלוקת רב ושמואל לפי מה שסבר אביי מתחילה, אך למסקנא לא נשנתה כאן מחלוקת בין רב לשמואל, אלא הכל מדברי רב, שלדעתו מבוי שכלה לאמצע הרחבה אינו נידון כמפולש, ו'נראה מבחוץ ושוה מבפנים' אינו נידון משום לחי.

הגמרא חוזרת לדון בדיני מבוי הכלה לרחבה, ומצמצמת את היתרו: **אָמַר רַבָּה, הָא דְּאָמְרַתְּ** – מה שאמר רב יהודה, כביאור רב יוסף, שמבוי שכלה **לְאֶמְצַע** הָרְחָבָה **מוּתָּר**, משום שאינו נראה כמפולש, **לֹא אָמְרַן** – אין הדברים אמורים **אֶלָּא** כשנפרצו המבוי והרחבה **זֶה שֶׁלֹּא כְּנֶגֶד זֶה**, שאין פירצת המבוי מכוונת כנגד פירצת הרחבה לרשות הרבים [ציור ד], ועל כן אינו נראה כמפולש, **אֲבָל** אם נפרצו במכוון **זֶה כְּנֶגֶד זֶה**, המבוי **אָסוּר** כדין מבוי מפולש, על אף שנפרץ לאמצע רחבה.

מוסיפה הגמרא למעט בהיתרו של מבוי הכלה לרחבה: **אָמַר רַב מַשַּׁרְשִׁיָא, הָא דְּאָמְרַתְּ** – מה שאמר רב יהודה, כביאור רבה, שמבוי שכלה לאמצע רחבה ונפרצו המבוי והרחבה **זֶה שֶׁלֹּא כְּנֶגֶד זֶה, מוּתָּר, לֹא אָמְרַן אֶלָּא** כשנפרץ המבוי **לְרַחֲבָה דְּרַבִּים** – השייכת לרבים, **אֲבָל** אם נפרץ **לְרַחֲבָה דְּיָחִיד** – השייכת לאדם אחד, המבוי אסור כדין מבוי המפולש, אף על פי שהוא כלה לאמצע הרחבה, משום **דְּזִמְנִין דְּמִימְלַךְ עָלָהּ** – פעמים שהבעלים נמלך על הרחבה שלו, **וּבְנֵי לָהּ בָּתִּים** – ובונה בתים ברוחבה של רחבה, עד הפתח שבינה לבין המבוי, **וְהָוֵי לֵיהּ** – ויהיה המבוי **כְּמָבוֹי שֶׁכָּלָה (לָהּ) לְצִידֵי רְחָבָה**, **וְעל כן** המבוי **אָסוּר** מעתה, אף על פי שעדיין לא נבנו שם בתים.

רב משרשיא מביא הוכחה לדבריו: **וּמְנָא תֵּימְרָא דְּשָׁנֵי לָן** – ומנין תלמד לומר שיש חילוק **בֵּין רְחָבָה דְּרַבִּים לְרְחָבָה דְּיָחִיד**. יש ללמוד חילוק זה ממה **דְּאָמַר רְבִין בַּר רַב אַדָּא, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מַעֲשֶׂה בְּמָבוֹי אֶחָד, שֶׁלֹּא** היו כתלים משני צדדיו כשם שיש לשאר המבואות, אלא היה **צִידּוֹ הָאֶחָד כָּלֶה לַיָּם, וְצִידּוֹ הָאֶחָד כָּלֶה לְאַשְׁפָּה** גבוהה עשרה טפחים, ונמצא שאף על פי שלא היו לו כתלים ממש, אך שלש מחיצות היו לו כשאר מבואות, מפני שבסופו היה סתום כשאר מבואות, ומצידו האחד כותל של אשפה, ומצידו השני שפת הים, שאף היא היתה גבוהה עשרה טפחים, ויש לה דין מחיצה, ורק ראשו היה פתוח לרשות הרבים כשאר מבואות, **וְתִיקְּנוּהוּ** בלחי או קורה כדין מבוי סתום [ציור ה], **וּבָא מַעֲשֶׂה זה לִפְנֵי רַבִּי, וְלֹא אָמַר בָּהּ לֹא** הורו **הֵיתֵּר וְלֹא** הורו **אִיסּוּר**.

ומבארת הגמרא: הוראת **אִיסּוּר לֹא אָמַר בָּהּ, דְּהָא קָיְימֵי מְחִיצוֹת** – שהרי עומדות מחיצות כשרות למבוי משלש רוחותיו, **וְהוראת הֵיתֵּר לֹא אָמַר בָּהּ**, משום **דַּחֲיְישִׁינַן** – חוששים אנו **שָׁמָּא** במשך הזמן **תֵּינָטֵל הָאַשְׁפָּה** משם, **וְתתבטל** המחיצה, **וְכן** חוששים אנו שמא במשך הזמן **יַעֲלֶה הַיָּם שִׂרְטוֹן** – חול, אבנים, רפש וטיט שהים גורש אל שפתו, ועל ידי זה יעשה מעט מן הים ליבשה, **וְתתבטל** מחיצת שפת הים ממקום זה. ויש לחוש שמא ימשיכו לטלטל במבוי כשם שטלטלו בו עד כה, ולא יבחינו שבטלו מחיצותיו ונאסר בטלטול.

מקשה הגמרא על הנהגת רבי: **וּמִי חַיְישִׁינַן** – וכי חוששים אנו **שָׁמָּא** שהפירצה שבין המבוי לרחבה היא באמצע רוחבה של הרחבה, ומשני צדדי הפירצה מתרחבת הרחבה אילך ואילך [ציור ב], ולכן ניכר שהמבוי אינו ממשיך עד רשות הרבים, אלא מסתיים ברחבה, ואין חשש שעל ידי שנתיר מבוי זה, יבואו להתיר גם מבוי מפולש ממש. **אֲבָל** אם המבוי **כָּלָה לְאחד מִצִּידֵי הָרְחָבָה** – שהפירצה שבין המבוי לרחבה היא בקצה רוחבה של הרחבה, וכותל אורך המבוי שוה לאחד מכותלי הרחבה, ומתוך כך הוא נראה ככותל אחד ארוך המתחיל בראש המבוי ומסתיים בסוף הרחבה [ציור ג], מבוי זה נראה כמפולש **וְאָסוּר** בטלטול עד שיתקנו כדין מבוי המפולש.

ובדין זה נחלקו רב ושמואל, סברת שמואל היא כביאור רב יוסף, שכשכלה המבוי לאמצע הרחבה אינו דומה למבוי מפולש. ואילו רב סובר שאפילו בכלה לאמצע הרחבה דינו כמפולש, מאחר שהעומד במבוי רואה משני צידיו רשות הרבים, ורבים בוקעים מרשות הרבים האחת לשניה דרך המבוי והרחבה.

כך ביאור מחלוקת רב ושמואל לפי מה שסבר אביי מתחילה, אך למסקנא לא נשנתה כאן מחלוקת בין רב לשמואל, אלא הכל מדברי רב, שלדעתו מבוי שכלה לאמצע הרחבה אינו נידון כמפולש, ו'נראה מבחוץ ושוה מבפנים' אינו נידון משום לחי.

הגמרא חוזרת לדון בדיני מבוי הכלה לרחבה, ומצמצמת את היתרו: **אָמַר רַבָּה, הָא דְּאָמְרַתְּ** – מה שאמר רב יהודה, כביאור רב יוסף, שמבוי שכלה **לְאֶמְצַע** הָרְחָבָה **מוּתָּר**, משום שאינו נראה כמפולש, **לֹא אָמְרַן** – אין הדברים אמורים **אֶלָּא** כשנפרצו המבוי והרחבה **זֶה שֶׁלֹּא כְּנֶגֶד זֶה**, שאין פירצת המבוי מכוונת כנגד פירצת הרחבה לרשות הרבים [ציור ד], ועל כן אינו נראה כמפולש, **אֲבָל** אם נפרצו במכוון **זֶה כְּנֶגֶד זֶה**, המבוי **אָסוּר** כדין מבוי מפולש, על אף שנפרץ לאמצע רחבה.

מוסיפה הגמרא למעט בהיתרו של מבוי הכלה לרחבה: **אָמַר רַב מַשַּׁרְשִׁיָא, הָא דְּאָמְרַתְּ** – מה שאמר רב יהודה, כביאור רבה, שמבוי שכלה לאמצע רחבה ונפרצו המבוי והרחבה **זֶה שֶׁלֹּא כְּנֶגֶד זֶה, מוּתָּר, לֹא אָמְרַן אֶלָּא** כשנפרץ המבוי **לְרַחֲבָה דְּרַבִּים** – השייכת לרבים, **אֲבָל** אם נפרץ **לְרַחֲבָה דְּיָחִיד** – השייכת לאדם אחד, המבוי אסור כדין מבוי המפולש, אף על פי שהוא כלה לאמצע הרחבה, משום **דְּזִמְנִין דְּמִימְלַךְ עָלָהּ** – פעמים שהבעלים נמלך על הרחבה שלו, **וּבְנֵי לָהּ בָּתִּים** – ובונה בתים ברוחבה של רחבה, עד הפתח שבינה לבין המבוי, **וְהָוֵי לֵיהּ** – ויהיה המבוי **כְּמָבוֹי שֶׁכָּלָה (לָהּ) לְצִידֵי רְחָבָה**, **וְעל כן** המבוי **אָסוּר** מעתה, אף על פי שעדיין לא נבנו שם בתים.

רב משרשיא מביא הוכחה לדבריו: **וּמְנָא תֵּימְרָא דְּשָׁנֵי לָן** – ומנין תלמד לומר שיש חילוק **בֵּין רְחָבָה דְּרַבִּים לְרְחָבָה דְּיָחִיד**. יש ללמוד חילוק זה ממה **דְּאָמַר רְבִין בַּר רַב אַדָּא, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מַעֲשֶׂה בְּמָבוֹי אֶחָד, שֶׁלֹּא** היו כתלים משני צדדיו כשם שיש לשאר המבואות, אלא היה **צִידּוֹ הָאֶחָד כָּלֶה לַיָּם, וְצִידּוֹ הָאֶחָד כָּלֶה לְאַשְׁפָּה** גבוהה עשרה טפחים, ונמצא שאף על פי שלא היו לו כתלים ממש, אך שלש מחיצות היו לו כשאר מבואות, מפני שבסופו היה סתום כשאר מבואות, ומצידו האחד כותל של אשפה, ומצידו השני שפת הים, שאף היא היתה גבוהה עשרה טפחים, ויש לה דין מחיצה, ורק ראשו היה פתוח לרשות הרבים כשאר מבואות, **וְתִיקְּנוּהוּ** בלחי או קורה כדין מבוי סתום [ציור ה], **וּבָא מַעֲשֶׂה זה לִפְנֵי רַבִּי, וְלֹא אָמַר בָּהּ לֹא** הורו **הֵיתֵּר וְלֹא** הורו **אִיסּוּר**.

ומבארת הגמרא: הוראת **אִיסּוּר לֹא אָמַר בָּהּ, דְּהָא קָיְימֵי מְחִיצוֹת** – שהרי עומדות מחיצות כשרות למבוי משלש רוחותיו, **וְהוראת הֵיתֵּר לֹא אָמַר בָּהּ**, משום **דַּחֲיְישִׁינַן** – חוששים אנו **שָׁמָּא** במשך הזמן **תֵּינָטֵל הָאַשְׁפָּה** משם, **וְתתבטל** המחיצה, **וְכן** חוששים אנו שמא במשך הזמן **יַעֲלֶה הַיָּם שִׂרְטוֹן** – חול, אבנים, רפש וטיט שהים גורש אל שפתו, ועל ידי זה יעשה מעט מן הים ליבשה, **וְתתבטל** מחיצת שפת הים ממקום זה. ויש לחוש שמא ימשיכו לטלטל במבוי כשם שטלטלו בו עד כה, ולא יבחינו שבטלו מחיצותיו ונאסר בטלטול.

מקשה הגמרא על הנהגת רבי: **וּמִי חַיְישִׁינַן** – וכי חוששים אנו **שָׁמָּא**

המשך בעמוד קנד

תִּינָטֵל הָאַשְׁפָּה, ותתבטל המחיצה, **וְהָתְנַן** – והלא שנינו במשנה (לקמן צט:) גל **אַשְׁפָּה** המונח **בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים,** ורחב ארבעה טפחים על ארבעה טפחים, דינו כרשות היחיד, ולכן אם בסמוך לאשפה זו יש בית, **חַלּוֹן שֶׁעַל גַּבָּהּ** – שפתוח מעל האשפה, **זוֹרְקִין לָהּ בְּשַׁבָּת** – מותרים הם לזרוק בשבת זבל מהחלון על גבי גל האשפה, שהרי הם זורקים מרשות היחיד לרשות היחיד [ציור ז]. ואין חוששים שמא תתמעט האשפה מעשרה טפחים, ותתפוך לרשות הרבים, ויטעו וימשיכו לזרוק אליה זבל מהחלון כהרגלם. ואם כן קשה, מדוע בסוגייתנו חשש רבי שמא תנטל האשפה ותתבטל המחיצה. **אֶלָּא** – אלא מוכח מכך **דְּשָׁנֵי** – שיש חילוק **בֵּין אַשְׁפָּה דְּרַבִּים** – שרבים משליכים בה את זבליהם, שאין דרכה להפנות, ובה עסקה המשנה שלא חששה לפינוי האשפה, **לְבֵין אַשְׁפָּה דְּיָחִיד** – שהיחיד משליך בה את זבלו, והוא עלול להמלך ולפנות את האשפה שלו, ועליה אמר רבי שחוששים שמא תנטל.

מסיימת הגמרא לבאר את ראיית רב משרשיא: מאחר שהוכח שיש חילוק בין של יחיד לשל רבים, **הָכָא נָמֵי** – אף כאן, במבוי הכלה לרחבה, **שָׁנֵי** – יש חילוק **בֵּין רְחָבָה דְּרַבִּים,** שאין חוששים שמא יבנו בה בתים, **לְבֵין רְחָבָה דְּיָחִיד,** שחוששים שמא ימלך בעליה ויבנה בה בתים, ויהפך המבוי למבוי הכלה לצידי רחבה. ועל כן כל מבוי הכלה לרחבה של יחיד דינו כמפולש, אפילו אם עתה הוא כלה לאמצע הרחבה.

הגמרא חוזרת לנידון המבוי שלא רצה רבי להורות בדינו. מבררת הגמרא: **וְרַבָּנָן** – חכמי דורו של רבי, **מַאי** – מה היתה דעתם באותו מבוי שצידו האחד כלה לים וצידו השני כלה לאשפה. משיבה הגמרא: **אָמַר רַב יוֹסֵף בַּר אַבְדִּימִי, תָּנָא** – שנינו בברייתא על מעשה זה, **וַחֲכָמִים אוֹסְרִין,** משום שחששו שמא תנטל האשפה או יעלה הים שרטון, וימשיכו לטלטל בבתחילה.

וכך פוסקת הגמרא להלכה: **אָמַר רַב נַחְמָן, הֲלָכָה כְּדִבְרֵי חֲכָמִים** שהמבוי אסור.

הגמרא מביאה נוסח אחר בדעת חכמים: **אִיבָּא דְּאָמְרֵי** שכך **אָמַר רַב יוֹסֵף בַּר אַבְדִּימִי, תָּנָא** בברייתא על מעשה זה, **וַחֲכָמִים מַתִּירִין** את המבוי, ואין חוששים שמא תנטל האשפה או יעלה הים שרטון וימשיכו לטלטל בבתחילה.

לפי הלשון השניה פוסקת הגמרא: **אָמַר רַב נַחְמָן, אֵין הֲלָכָה כְּדִבְרֵי חֲכָמִים** שהתירו את המבוי. ונמצא שלפי שתי הלשונות פסק רב נחמן שהמבוי אסור, מפני שחוששים שמא בעתיד יבטלו מחיצותיו, ויש לחשוש שימשיכו לטלטל בו, ולא יבחינו שהטלטול נאסר.

הגמרא מביאה מעשה בענין מבוי ששפת הים שימשה לו כמחיצה: בעיר סורא היו מבואות שראשיהם פתוחים לרשות הרבים וסופם מפולש לים, ושפת הים היתה גבוהה עשרה טפחים. נתעוררה השאלה האם די להם בתיקון לחי וקורה בראשיהם כדין מבואות שאינם מפולשים, שהרי בסופם קיימת מחיצת שפת הים, או שמא זקוקים הם לתיקון אף בסופם. ועל כך מספרת הגמרא **שְׁמֶרְיָה פָּסִיק לָהּ לְסוּרָא בְּאוּזְלֵי** – מרימר התקין בסופי המבואות מחיצות העשויות מרשת, ומחיצות אלו הפסיקו בין המבואות לבין הים [ציור ח], **וְאָמַר** שטעמו הוא, משום שאף על פי שמחיצת שפת הים חשובה מחיצה, אך **חַיְישִׁינַן שֶׁמָּא יַעֲלֶה הַיָּם שִׂרְטוֹן** של חול ואבנים, ותתבטל מחיצת הים, וימשיכו לטלטל בבתחילה, ועל כן התקין מחיצה אחרת בסופי המבואות.

מתוך שהוזכר ענין תיקון המבואות בסורא, מביאה הגמרא מעשה נוסף בתיקון מבוי בסורא: לעיל (ו.) הובאה מחלוקת רב ושמואל בדין מבוי עקום כמין ר"ש ששני פתחיו פונים לרשות הרבים, לרב דינו כמבוי מפולש, וצריך לתקנו בלחי וקורה בשני ראשיו וצורת הפתח בעקמומיתו, ולשמואל דינו כמבוי סתום, ודי לו בלחיים בשני ראשיו הפונים לרשות הרבים, ואינו זקוק לתיקון בעקמומיתו. מספרת הגמרא: **הַהוּא מְבוֹי עָקוֹם** – מעשה במבוי עקום כמין ר"ש **דַּהֲוָה בְּסוּרָא** – שהיה בעיר סורא, ושני ראשיו פתוחים היו לרשות הרבים. ביקשו בני אחד מראשיו לתקן את חלקם במבוי ולהתירו בטלטול, ועל כן התקינו לחי בראש המבוי הפונה לרשות הרבים, ואילו בני ראשו השני, לא חששו לתקן את חלקם, ולא התקינו לחי בראשו. כיון שכן, נזקקו בני ראש המבוי שביקשו להתיר את חלקם, להתקין לו לחי נוסף בעקמומיתו. **בָּרוּךְ בּוּדְיָא** – כרכו מחצלת עד שנעשתה כמין גליל, **וְאוֹתִיבוּ בֵּיהּ בְּעַקְמוּמֵיתֵיהּ** – והושיבוה במקום עקמומיתו של המבוי, כדי שתשמש שם כלחי, ובכך סברו לתקנו [ציור ט].

אָמַר רַב חִסְדָּא, הָא – דבר זה שעשו, **לָא כְּרַב הוּא וְלָא כִּשְׁמוּאֵל** שנחלקו בדין מבוי עקום, שהרי **לְרַב דְּאָמַר, תּוֹרָתוֹ** ודינו של מבוי עקום הוא **כְּמבוי מְפוּלָּשׁ, צוֹרַת הַפֶּתַח בָּעֵי** – צריך להתקין צורת הפתח בעקמומיתו, והללו שעשו שם לחי, לא הועילו מאומה. ואף **לִשְׁמוּאֵל דְּאָמַר, תּוֹרָתוֹ** של מבוי עקום היא **כְּמבוי סָתוּם,** ודי לו בעשיית שתי לחיים בשני ראשיו, אין המחצלת שניתנה בעקמומיתו מועילה כלחי, משום **דַּהֲנֵי מִילֵּי** – דברים אלו אינם אמורים אלא אם היו מתקינים לו **לְחִי מֵעִלָּיא** – לחי טוב וחזק, **אֲבָל הָאי** – מחצלת זו, **כֵּיוָן דְּנָשִׁיב בֵּיהּ זִיקָא וְשָׁדֵי לֵיהּ** – כיון שהרוח מנשבת בה ומשליכה אותה לארץ, **לָא בְּלוּם הוּא** – אינה נחשבת כלחי, ונמצא שלכל הדעות המבוי אסור בטלטול.

על פי הטעם שנתבאר מסיימת הגמרא: **וְאִי נָעֵיץ בֵּיהּ סִיכְתָּא וְחַבְּרֵיהּ** – ואם נעץ יתד במחצלת וקבע אותה במקומה באופן שלא תפול על ידי הרוח, **חַבְּרֵיהּ** – חיבורו חיבור, וניתן לטלטל במבוי לדעת שמואל.

הגמרא חוזרת לדון בדברי רב (לעיל ז:) בענין מבוי שנפרץ לחצר: **נָפְקָא** – נשוב לעצם דברי רב ונבאר אותם, **אָמַר רַב יִרְמְיָה בַּר אַבָּא אָמַר רַב, מְבוֹי שֶׁרֹאשׁוֹ פָּתוּחַ לִרְשׁוּת הָרַבִּים, וּבסופו יש חצר, וְנִפְרַץ** הכותל שבסופו **כְּמִלּוֹאוֹ לֶחָצֵר,** שלא נותר בינו לחצר מאומה. **וְנִפְרְצָה** אותה **חָצֵר** גם לרשות הרבים **כְּנֶגְדּוֹ** – בכותל שכנגד כותל המבוי, **הֶחָצֵר מוּתֶּרֶת** בטלטול, ואינה נאסרת מחמת הפרצות, מפני שהפרצות לרשות הרבים ולמבוי היו קטנות מעשר אמות, וגם נותרו שיירים למחיצות החצר משני עברי הפרצות, על כן שם 'פתח' עליהן ולא 'פירצה', ואינן אוסרות אותה. ואף מחמת בני המבוי אין החצר נאסרת, כדין כל חצר הפתוחה למבוי, שאינה נאסרת מחמתו, מפני שלבני המבוי אין דריסת הרגל בחצר. **וְאילו הַמְּבוֹי אָסוּר** בטלטול, משום שבני החצר אוסרים אותו כל זמן שלא עירבו ביניהם, שהרי המבוי פרוץ במלואו לחצר, וצריך לערב עם בני החצר.

מקשה הגמרא: **אָמַר לֵיהּ רַבָּה בַּר עוּלָּא לְרַב בִּיבִי בַּר אַבָּיֵי, רַבִּי, לֹא מִשְׁנָתֵנוּ הִיא זוֹ** – וכי דינו של רב אינו שנוי כבר במשנה, שהרי שנינו במשנה (לקמן צב.) **חָצֵר קְטַנָּה שֶׁנִּפְרְצָה לַגְּדוֹלָה** – שתי חצרות סמוכות זו לזו, אחת גדולה ואחת קטנה, והכותל המפסיק ביניהן נפרץ במלואו, שאין עוד מחיצה כלל בין הקטנה לגדולה [ציור י], **הַגְּדוֹלָה מוּתֶּרֶת** להוציא כלי הבתים שבה לחצר, שמתוך שהיא רחבה מן הקטנה, יש בה כתלים משני צידי הפירצה, ועל כן לגביה דין פירצה זו כפתח, ושתי חצרות שפתח ביניהן אינן אוסרות זו על זו. **וְאילו הַקְּטַנָּה אֲסוּרָה** להוציא כלים ששבתו בבית לחצר, **מִפְּנֵי שֶׁהִיא** נחשבת **כְּפֶתְחָהּ שֶׁל גְּדוֹלָה,** בלומר, מאחר שמצד החצר הקטנה אין כלל דופן החוצץ בינה לחצר הגדולה, הרי היא פרוצה במלואה לחצר הגדולה וכרשותם של בני הגדולה, ונחשבת כפתח של החצר הגדולה שנגרר בדיניו אחריה, לכך היא חייבת בעירוב עם הגדולה, וכל שלא עירבה אסורה בטלטול. ונמצינו למדים ממשנה זו את דינו של רב במבוי שנפרץ לחצר ונפרצה חצר כנגדו, שהמבוי הפרוץ במלואו דומה לחצר הקטנה הפרוצה במלואה, והוא אסור כמותה, ואילו החצר, שנותרו בה שיירים משני עברי פירצת המבוי, דומה לחצר הגדולה, והיא מותרת כמותה. ומדוע הוצרך רב להשמיענו דין השנוי במשנה.

מתרצת הגמרא: **אָמַר לֵיהּ** רב ביבי בר אביי לרבה בר עולא, רב הוסיף חידוש שאינו נלמד מן המשנה, שגם כאשר נפרצה החצר משני צדדיה, לרשות הרבים ולמבוי, היא מותרת, ודבר זה אינו

המשך בעמוד קמז

נשמע מהמשנה, **דְּאִי מֵהָתָם, הָוֶה אָמִינָא** – אילו היינו מבקשים ללמדו מהמשנה, הייתי יכול לומר, דְּהָנֵי מִילֵּי – שדברים אלו, שהגדולה מותרת, אינם אמורים אלא **הֵיכָא דִּלְא קָא דָּרְסֵי בָּהּ רַבִּים** – כאשר אין הרבים מהלכים בחצר, מפני שהיא פרוצה רק לחצר הקטנה, ולא לרשות הרבים, **אֲבָל הֵיכָא דְּקָא דָּרְסֵי בָּהּ רַבִּים** – כאשר מהלכים בה רבים, כגון בדינו של רב שהחצר פרוצה מצידה האחד למבוי ומצידה השני לרשות הרבים, ורבים מהלכים מרשות הרבים לרשות הרבים דרך החצר והמבוי, **אֵימָא** – שמא תאמר **שַׁאֲפִילּוּ הָחָצֵר נַמִּי** – גם תהיה אסורה. לכן נזקק רב להשמיענו שאפילו באופן זה החצר מותרת ורק המבוי אסור.

מוסיפה הגמרא להקשות: **וְהָא נַמִּי תָּנְיָא** – והלא גם חידוש זה שנינו כבר במשנה (טהרות פ"ו מ"י), **חָצֵר שֶׁיֵּשׁ לָהּ שני פתחים משני עבריה, וְהָרַבִּים נִכְנָסִין לָהּ בְּרוּחַ זוֹ וְיוֹצְאִין לָהּ** [–ממנה] **בְּרוּחַ זוֹ**, דינה **כִּרְשׁוּת הָרַבִּים לְגַבֵּי דִּינֵי טוּמְאָה**, שאם אירע בה ספק טומאה, הרי הוא טהור, כדין ספק טומאה ברשות הרבים, מפני שרשות הרבים לענין דיני טומאה אינה נקבעת על פי מחיצות, אלא כל מקום שמצויים בו רבים נחשב כרשות הרבים. **וְדִינָהּ** של חצר זו **כִּרְשׁוּת הַיָּחִיד לְגַבֵּי דִּינֵי שַׁבָּת**, מפני שהיא מוקפת במחיצות כדין, אף על פי שיש פתחים במחיצותיה ורבים מהלכים בה. ונמצינו למדים ממשנה זו שאין דריסת הרבים בחצר מבטלת את מחיצותיה, ומדוע הוצרך רב להשמיענו שהחצר מותרת.

מיישבת הגמרא: רב הוסיף חידוש דין שאינו נלמד מהמשנה, שגם כאשר פירצות החצר לרשות הרבים ולמבוי, מכוונות זו כנגד זו, היא מותרת, ודבר זה לא נשמע מהמשנה, **דְּאִי מֵהָתָם, הָוֶה אָמִינָא** – אילו היינו מבקשים ללמדו מן המשנה הייתי יכול לומר דְּהָנֵי מִילֵּי – שדברים אלו, שחצר שנכנסים לה בזו ויוצאים בזו דינה כרשות היחיד לענין שבת, אינם אמורים אלא כאשר שני פתחי החצר הם **זֶה שֶׁלֹּא כְּנֶגֶד זֶה** – שאינם מכוונים ממש האחד מול השני,

אֲבָל כאשר הפתחים מכוונים זֶה כְּנֶגֶד זֶה, אֵימָא – שמא תאמר שלא יהיה דינה כרשות היחיד לענין שבת, לכן נזקק רב להשמיענו שאפילו באופן זה החצר מותרת.

מקשה הגמרא: וְלִרְבָּה, דְּאָמַר (לעיל ע"א) לגבי מבוי המפולש דרך רחבה שכאשר הפתחים שבשני עברי הרחבה מכוונים זֶה כְּנֶגֶד זֶה, המבוי אָסוּר כדין מבוי המפולש, הָא דְּרַב כְּמַאי מוֹקֵי לָהּ – כיצד מעמיד רבה את דינו של רב שמבוי שנפרץ ונפרצה חצר כנגדו, המבוי מותר, אם עירבו בני המבוי עם בני החצר. בהכרח יש לו להעמידו בְּאופן שנפרצו המבוי והחצר זֶה שֶׁלֹּא כְּנֶגֶד זֶה, ונמצא שרב כלל לא עסק במקרה שפתחי החצר היו מכוונים זה כנגד זה, ואין להוכיח מדבריו מה יהיה דינה של חצר כזו. וכיון שכן, חוזרת למקומה הקושיא תַּרְתֵּי לָמָּה לִי – לאיזה צורך חזר רב ואמר שהחצר מותרת, הלא כבר שנינו במשנה שחצר שרבים עוברים בפתחיה דינה כרשות היחיד לענין שבת, והרי רב לא הוסיף היתר יותר מן המשנה, מאחר שלא עסק במקרה שהיו פתחי החצר מכוונים. וכן לא הוצרך רב להשמיענו איסור על המבוי, שהרי דין זה נשמע מן המשנה השניה המובאת לעיל (ע"א).

מתרצת הגמרא: בדברי רב יש חידוש שאי אפשר לשמעו מן המשנה, שכן אִי מֵהָתָם – אם לא הייתי יודע דין חצר שרבים עוברים בפתחיה אלא מן המשנה, הֲוָה אָמִינָא – הייתי אומר דְּהָנֵי מִילֵּי – שדין זה, שהחצר נחשבת כרשות היחיד לא נאמר אלא לענין לְזָרוֹק – להחמיר, שהזורק חפץ בשבת מרשות הרבים לחצר זו חייב חטאת, משום שמן התורה דינה כרשות היחיד, אֲבָל לענין לְטַלְטֵל – להקל שיהיה מותר לטלטל בתוכה יותר מארבע אמות, אֵימָא לָא – שמא תאמר שאסור, מפני שחכמים גזרו ואסרו לטלטל בה כל זמן שהרבים בוקעים בה מצד לצד. קָא מַשְׁמַע לָן רב שהחצר מותרת אף מדרבנן. הגמרא דנה בדיני מבוי המפולש בפילושים רבים: אִיתְּמַר, מָבוֹי הֶעָשׂוּי בְּעין שרץ שיש לו רגלים רבות הנקרא 'גַּדְל', שאף מבוי זה הפתוח לרשות הרבים מבואות קטנים יוצאים לו מצידו האחד כעין רגלים רבות, וראשיהם פתוחים לרשות הרבים אחרת. וגם הוא עצמו מתעקם בסופו ומפולש לרשות הרבים אחרת בעיקום כעין רי"ש [ציור א]. יש לדון כיצד יתקנוהו ואת המבואות הקטנים הללו המפולשים לרשות הרבים בעיקום, שהרי הנכנס מרשות הרבים למבוי הגדול, פונה ממנו למבואות הקטנים, ומשם יוצא לרשות הרבים אחרת. אָמַר אַבָּיֵי, עוֹשֶׂה צוּרַת הַפֶּתַח לַמבוי הַגָּדוֹל בראשו הפתוח לרשות הרבים, וְהַנָּךְ כּוּלְּהוּ – ובל אלו המבואות הקטנים הפתוחים לו, מְיַשְּׁתְּרוּ – ניתרים בְּעשיית לֶחִי וְקוֹרָה בראשם הפונה לרשות הרבים [ציור ב].

רבא מקשה על דברי אביי: אָמַר לֵיהּ רָבָא לאביי, הלא נחלקו (לעיל ו.) רב ושמואל בדין מבוי עקום ששני ראשיו פתוחים לרשות הרבים, לרב דינו כמפולש וצריך לתקנו בלחי וקורה בשני ראשיו וצורת הפתח בעקומיתו, ולשמואל דינו כמבוי סתום, ודי לו בלחיים בשני ראשיו הפונים לרשות הרבים, ואינו זקוק לתיקון בעקומיתו. ויש לשאול, כְּמַאן – כדעת מי פסקת כאשר הורית במבוי זה, שכל מבואותיו מפולשים בעיקום, שהמבואות הקטנים ניתרים על ידי עשיית לחי או קורה בראשם, הלא פסקת כִּשְׁמוּאֵל, דְּאָמַר שתּוֹרָתוֹ של מבוי עקום הוא כְּמבוי סָתוּם, ולכן אף מבואות אלו אינם זקוקים לתיקון בעקומיתם. אלא שאם כן קשה, לָמָּה לֵיהּ – לאיזה צורך הורית לעשות למבוי הגדול צוּרַת הַפֶּתַח בראשו, והלא אף הוא מבוי עקום, שאין פילושיו מכוונים זה כנגד זה, ולדעת שמואל די לו בלחי או קורה בראשו. וְעוֹד יש לשאול, כיצד פסקת להקל כדעת שמואל, וְהָא הָהוּא מָבוֹי עָקוֹם דַּהֲוָה בִּנְהַרְדְּעָא – והלא היה מעשה במבוי עקום בעיר נהרדעא, וְעל אף שנהרדעא היא עירו של שמואל, חָשׁוּ לָהּ לְדִבְרֵיהֶם – חששו להחמיר כדעת רב הסובר שדינו כמפולש. ומכיון שאפילו בעירו של שמואל חששו לדברי רב, בודאי אף עליך לחשוש לדבריו ולהצריך תיקון בעקמימות.

רבא חולק על דינו של אביי: אֶלָּא אָמַר רָבָא, אף במבוי העשוי כנדל יש לנהוג כרב, ולכן עוֹשֶׂה צוּרַת הַפֶּתַח לְכוּלְּהוּ – לכל אחד מן המבואות הקטנים, לְהַאי גְּוָנָא – במקום חיבורם עם המבוי הגדול, וְאִידָךְ גְּוָנָא – וצידם השני, הפונה לרשות הרבים, מְיַשְּׁתְּרוּ – ניתרים בְּעשיית לֶחִי וְקוֹרָה [ציור ג], וכן יעשה אף למבוי הגדול, יעשה לו לחי בראשיו הפונים לרשות הרבים, וצורת הפתח בעקומיתו. והיינו כדעת רב שמבוי עקום נידון כמפולש, ועל כן יש צורך להתירו בצורת הפתח בעקומיתו, ובלחי וקורה בראשיו.

הגמרא מפרשת דין תיקון מבוי שצידי פתחו אינם שווים: אָמַר רַב כַּהֲנָא בַּר תַּחֲלִיפָא, מְשַׁמְיָה דְּרַב כַּהֲנָא בַּר מַנְיוּמִי, שאמר זאת מְשַׁמְיֵהּ דְּרַב כַּהֲנָא בַּר מַלְכִּיוֹ, שאמרם מְשַׁמְיֵהּ דְּרַב כַּהֲנָא הקדמון, שהיה רַבֵּיהּ דְּרַב [–רבו של האמורא 'רב'], וְאָמְרֵי לָהּ – ויש שאמרו שרַב כַּהֲנָא בַּר מַלְכִּיוֹ הָיְינוּ רַב כַּהֲנָא רַבֵּיהּ דְּרַב, מָבוֹי הפתוח לרשות רבים, שֶׁהכותל שבצִידוֹ הָאֶחָד הוא אָרוֹךְ ונמשך לכיוון רשות הרבים, וְהכותל שבצִידוֹ הָאֶחָד הוא קָצָר, שאינו נמשך כל כך, ובא לתקנו בקורה. אם בליטת הכותל הארוך יתירה על הכותל הקצר פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת, מַנִּיחַ אֶת הַקּוֹרָה בַּאֲלַכְסוֹן – רשאי הוא להניח קורה מראש הכותל הארוך עד ראש הכותל הקצר באלכסון [ציור ד], ויהיה מותר לטלטל במבוי עד הקורה, בצד הארוך כפי ארכו, ובצד הקצר כפי קיצורו. אך אם בליטת הארוך יתירה על הקצר אַרְבַּע אַמּוֹת, אֵינוֹ מַנִּיחַ אֶת הַקּוֹרָה אֶלָּא כְּנֶגֶד הַקָּצָר – אינו רשאי להניחה מראש כותל זה לראשו של האחר, מפני שבליטה זו שיש בה ארבע אמות חשובה כמבוי בפני עצמו, וזקוקה לכתלים משני צידיה, אלא מניחה בכותל הארוך במקום המכוון כנגד ראש הכותל הקצר, וצידה השני בראש הכותל הקצר בקו ישר [ציור ה]. ויהיה מותר לטלטל במבוי רק עד כנגד הצד הקצר.

מביאה הגמרא דעה חולקת: רָבָא אָמַר, אֶחָד זֶה וְאֶחָד זֶה – בין אם בליטת הארוך יתירה על הקצר ארבע אמות, ובין אם היא פחותה מארבע אמות, אֵינוֹ מַנִּיחַ אֶת הַקּוֹרָה אֶלָּא במקום המכוון כְּנֶגֶד ראש הכותל הַקָּצָר.

רבא מבאר את טעמי המחלוקת: וְאֵימָא טַעֲמָא דִּידְהוּ – ואפרש את טעמי, וְאֵימָא טַעֲמָא דִּידֵיהּ – ואפרש אף את טעמם של החולקים עלי. אֵימָא טַעֲמָא דִּידְהוּ – אפרש את טעמי, שהרי קוֹרָה, טַעֲמָא מַאי – מה הטעם שתקנו חכמים להניח קורה בראש המבוי, מִשּׁוּם הֵיכֵּר – כדי שיהיה היכר שאסור לטלטל ממנו לרשות הרבים, ובקורה המונחת בַּאֲלַכְסוֹן לֹא הֲוֵי הֵיכֵּר – אין זה היכר, מפני שחלק המבוי העודף על הכותל הקצר אינו נראה כחלק מן המבוי, והרואה שבני המבוי משתמשים שם, יבא לומר שכשם שמותר להשתמש בו, כך מותר להשתמש אף ברשות הרבים.

וְאֵימָא טַעֲמָא דִּידְהוּ – ואפרש את טעם החולקים עלי, מפני שלדעתם קוֹרָה מִשּׁוּם מַאי – משום מה מועלת להתיר המבוי, מִשּׁוּם מְחִיצָה – מפני שנחשבת כמחיצה, כי חודה של הקורה נידון כאילו הוא יורד וסותם את החלל שתחתיה, ובכך הקורה משלימה את המחיצה הרביעית למבוי, וּבַאֲלַכְסוֹן נַמִּי הֲוֵי מְחִיצָה – וגם קורה המונחת באלכסון נחשבת כמחיצה.

מוסיפה הגמרא: אָמַר רַב כַּהֲנָא, הוֹאִיל ושמועה זו, בדין מבוי שצידו אחד ארוך וצידו אחד קצר, שְׁמַעְתְּתָא דְּכַהֲנֵי הִיא – היא שמועה שנאמרה על ידי כמה חכמים ששמם היה 'כהנא', אֵימָא בָּהּ מִילְּתָא – אומר בה אף אני, ששמי 'כהנא', דבר חידוש. הָא דְּאָמַרְתְּ – מה שאמר רב כהנא הקדמון 'מַנִּיחַ את הַקּוֹרָה בַּאֲלַכְסוֹן', לֹא אָמָרַן – לא נאמר דין זה אֶלָּא באופן שֶׁאֵין בַּאֲלַכְסוֹנוֹ של המבוי יוֹתֵר מֵעֶשֶׂר – שאורך האלכסון מראש הכותל הארוך עד ראש הכותל הקצר אינו יתר על עשר אמות, וכגון שהיה המבוי צר, שגם כאשר תצרף לרחבו את בליטת הכותל הארוך, לא יגיע האלכסון ליותר מעשר אמות, אֲבָל אם יֵשׁ בַּאֲלַכְסוֹנוֹ יוֹתֵר מֵעֶשֶׂר – שהיה המבוי רחב, וכאשר יצטרף רחבו עם אורך בליטת הכותל הארוך, יהיה באלכסון עשר אמות, דִּבְרֵי הַכֹּל – גם רב כהנא הקדמון מודה שאֵינוֹ מַנִּיחַ את הקורה אֶלָּא כְּנֶגֶד הַקָּצָר, מפני שכל תחת הקורה הוא פתח המבוי,

המשך בעמוד קנג

וכיון שהקורה ארוכה מעשר אמות, הרי פתח המבוי רחב מעשר, ואין קורה מועילה בפתח הרחב מעשר אמות.

הגמרא מבארת מה דינו של המקום שתחת הקורה: **אִיבַּעְיָא לְהוּ** – הסתפקו בני הישיבה, מבוי שתוקן על ידי קורה בראשו, **מַהוּ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ תַּחַת הַקּוֹרָה** – מה דינו, האם מותר להשתמש בו תחת הקורה, או שמא לא הותר להשתמש אלא עד הקורה ולא תחתיה.

נחלקו אמוראים בדבר: **רַב** וְ**רַבִּי חִיָּיא** וְ**רַבִּי יוֹחָנָן אָמְרוּ, מוּתָּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ** במבוי אף **תַּחַת הַקּוֹרָה**. ואילו **שְׁמוּאֵל** וְ**רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר רַבִּי** וְ**רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמְרוּ, אָסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ תַּחַת הַקּוֹרָה.**

מבארת הגמרא את מחלוקתם: **לֵימָא בָּהָא קָמִיפְּלְגִי** – האם נאמר שבכך נחלקו, **דְּמַר סָבַר** – שהאומרים 'מותר להשתמש תחת הקורה' סוברים שתקנת חכמים להניח קוֹרָה היא **מִשּׁוּם** שיש בה **הֵיכֵּר** להבדיל בין המבוי לרשות הרבים, שלא יבואו לטלטל ברשות הרבים, וההיכר קיים גם מתחת לקורה, **וּמַר סָבַר** – ואילו האומרים 'אסור להשתמש תחת הקורה' סוברים שקוֹרָה מועילה להתיר את המבוי **מִשּׁוּם** שדינה כ**מְחִיצָה**, וחודה הפנימי של הקורה נידון כמי שיורד וסותם את אותה רוח, וכיון שכן לא הותר להשתמש תחת הקורה, מפני שהוא מחוץ למחיצת הקורה.

דוחה הגמרא ומבארת באופן אחר: **לֹא** – אין הכרח שבכך נחלקו, שהרי אפשר **דִּכוּלֵי עָלְמָא** סוברים שקוֹרָה **מִשּׁוּם הֵיכֵּר**, **וְהָכָא בָּהָא קָמִיפְּלְגִי** – וכאן נחלקו בכך, **דְּמַר סָבַר** – שהאומרים 'אסור להשתמש תחת הקורה' סוברים **'הֵיכֵּירָא מִלְּתָא'** – שההיכר מבפנים, שכן הצורך להבדיל בין המבוי לרשות הרבים הוא עבור בני המבוי, כדי שלא יבואו להתיר טלטול ברשות הרבים, ולגבי בני המבוי ההיכר הוא על ידי צידה הפנימי של הקורה הפונה אליהם, ולכן אסור להשתמש תחת הקורה, כיון ששם אין היכר לבני המבוי. **וּמַר סָבַר** – והאומרים 'מותר להשתמש תחת הקורה' סוברים **'הֵיכֵּירָא מִלְּתָא'** – שההיכר מבחוץ, שכן הצורך להבדיל בין המבוי לרשות הרבים הוא עבור בני רשות הרבים, שלא יטעו לומר שמותר לטלטל בה כשם שמותר לטלטל במבוי, ולגבי בני רשות הרבים ההיכר הוא על ידי צידה החיצון של הקורה הפונה אליהם, ולכן אף תחת הקורה הרי זה כתוך המבוי ומותר לטלטל שם.

מוסיפה הגמרא אפשרות נוספת בביאור מחלוקתם: **וְאִיבָּעֵית אֵימָא** – ואם תרצה תבאר את מחלוקתם כך, **דִּכוּלֵי עָלְמָא** סוברים שקורה מועילה **מְחִיצָה**, **וְהָכָא בָּהָא קָמִיפְּלְגִי, דְּמַר סָבַר** – שהאומרים 'אסור להשתמש תחת הקורה' סוברים שחוּדוֹ **הַפְּנִימִי** של הקורה נידון כמי שיורד **וְסוֹתֵם**, ונמצא שהמקום שתחת הקורה הוא מחוץ למחיצה. **וּמַר סָבַר** – והאומרים 'מותר להשתמש תחת הקורה' סוברים שחוּדוֹ **הַחִיצוֹן** נידון כמי שיורד **וְסוֹתֵם** [ציור ו], ונמצא שהמקום שתחת הקורה הוא בתוך המחיצה.

נמצא שמדברי האמוראים שנחלקו בדין שימוש תחת הקורה, אין כל הכרח האם לדעתם קורה משום היכר או משום מחיצה.

הגמרא מבארת מה דינו של המקום שכנגד הלחי: **אָמַר רַב חִסְדָּא, הַכֹּל מוֹדִים בְּבֵין לְחָיַיִם שֶׁאָסוּר** – כל האמוראים שנחלקו לעיל אם מותר להשתמש תחת הקורה, מודים במבוי שתיקנו בלחי ולא בקורה, שאסור להשתמש בו כנגד הלחי [ציור ז]. שכיון שאין שיעור לרוחב הלחי ואפשר לעשותו רחב אפילו משהו, יש לחשוש שאם יהא מותר להשתמש כנגד הלחי, יבואו להוציא לרשות הרבים, משום שהוא דבר מועט. אבל בקורה, שצריכה להיות רחבה לכל הפחות טפח, לא שייך חשש זה.

הגמרא דנה בדין קורה המונחת מחוץ למבוי: **בָּעָא מִינֵּיהּ רָמֵי בַּר חָמָא מֵרַב חִסְדָּא,** הבא לתקן מבוי על ידי קורה, אך לא הניחה על גבי כותלי המבוי, אלא **נָעַץ שְׁתֵּי יְתֵידוֹת בְּשֶׁנֵּי כּוֹתְלֵי הַמָּבוֹי,** בעובי הכתלים **מַבְּחוּץ,** באופן שהיתידות בולטות לרשות הרבים, **וְהִנִּיחַ** את **הַקּוֹרָה עַל גַּבֵּיהֶן,** ונמצאת הקורה מונחת מעל אויר רשות הרבים, וצידה הפנימי צמוד למבוי [ציור ח], **מַהוּ** – מה דין המבוי, האם הקורה מתירתו או לא.

אָמַר לֵיהּ רב חסדא, **לְדִבְרֵי הַמַּתִּיר** – לדעת האמוראים הסוברים לעיל שבכל מבוי מותר להשתמש תחת הקורה, וטעמם הוא משום שצידה החיצון של הקורה נידון כמחיצה, כאן בקורה המונחת בסמוך למבוי מבחוץ, **אָסוּר** להשתמש כלל במבוי זה, עד שיתקננו בקורה המונחת כדין, מפני שמחיצת הקורה שהיא מצידה החיצון אינה סמוכה למבוי, ואויר רשות הרבים מפסיק ביניהם. ואילו **לְדִבְרֵי הָאוֹסֵר** להשתמש בכל מבוי תחת הקורה, מפני שחודה הפנימי של הקורה יורד וסותם, כאן שהקורה מונחת בסמוך למבוי מבחוץ, **מוּתָּר** להשתמש בכל המבוי, מפני שמחיצת הקורה דבוקה לכתלי המבוי בסופם.

הגמרא מביאה דעה חולקת: **רָבָא אָמַר, לְדִבְרֵי הָאוֹסֵר נָמֵי אָסוּר** – אף לדעת הסובר שבכל מבוי אסור להשתמש תחת הקורה, מפני שחודה הפנימי נידון כמחיצה, כאן בקורה המונחת בסמוך למבוי מבחוץ, אסור להשתמש בכל המבוי, על אף שמחיצת הקורה דבוקה למבוי מבחוץ, אין די בכך, משום **דְּעֵינָן** – אנו צריכים שתהא הקוֹרָה מונחת **עַל גַּבֵּי** אויר **הַמָּבוֹי, וְלֵיכָּא** – וכאן לא מתקיים תנאי זה, שהרי הקורה מונחת על גבי אויר רשות הרבים.

מקשה הגמרא: **אִיתֵּיבֵיהּ רַב אַחָא בַּר מַתְנָה לְרָבָא,** שנינו בברייתא, **הָיְתָה קוֹרָתוֹ**